

Samer, muslimer og sånn

Judith van der Weele må få hjelp med presisjonsnivået når hun skal forske på sakkyndiges kultursensitivitet.

TEKST

Ragnar Kværness

PUBLISERT 4. oktober 2013

KULTURVERN ELLER BARNEVERN? Psykologspesialist Judith van der Weele sa i et intervju med Psykologtidsskriftet i juni at hun er bekymret over psykologers kompetanse om minoritetsfamilier. Intervjuet har ført til debatt om barnesakkyndighet.

DEBATT: BARNESAKKYNDIGHET

I oktoberutgaven av Psykologtidsskriftet skriver Judith van der Weele at hennes «ståsted i dag er en ikke-relativ holdning til overgrep med vekt på barnets opplevelse heller enn omsorgsgivers intensjon». Det lille ordet «i dag» innebærer formodentlig at hun går vekk fra en tidligere relativistisk posisjon. En relativisme hun nå advarer mot fordi «Frykten for å være rasistisk (...) kan føre til handlingslammelse hos en utreder».

Fantasifullt

Så fint. Da er vi enige. Og hadde van der Weele bare brukt litt av den «avanserte analysekompetansen» hun skriver psykologer har, ville hun nok oppdaget det. Da ville hun forstått at det jeg skrev i septemberutgaven, slett ikke var noen protest mot «viktigheten av å sette psykologiske fenomener inn i en kulturell kontekst for å forstå dem». Og at jeg heller ikke mener at «samme handlinger eller atferd betyr det samme i alle kulturer og at det alltid må forstås likt», slik hun fantasifullt nok påstår jeg gjør. Tvert imot ville hun antagelig fått med seg at jeg skriver det som er selvfølgelig for de fleste: kunnskap (også) om en persons kulturbakgrunn – for eksempel om tabuer mot øyekontakt – har betydning for å forstå en person og handlingene hennes.

Hvilke «krefter»?

Dessverre utfordres van der Weeles nye mellomposisjon idet hun forsøker å bli konkret. Hun velger å sammenligne norske myndigheters overgrep mot samiske barn i fornorskingens navn i tidligere tider med hva barn av muslimske foreldre utsettes for i dag. For, i henhold til den fremtidige forskeren van der Weele, finnes det kanskje «krefter» som utsetter muslimske barn for skader tilsvarende det de samiske barna ble utsatt for. Vet van der Weele noe vi andre ikke vet? Finnes det «krefter» med planer og makt til å frata de muslimske barna omsorgspersonene utelukkende på grunn av foreldrenes kultur og religion?

Jeg ønsker bevilgende myndigheter og Judith van der Weele lykke til med forskningen på sakkyndiges kultursensitivitet. Men jeg håper van der Weele får hjelp med presisjonsnivået.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 50, nummer 10, 2013, side

TEKST

Ragnar Kværness, psykologspesialist med privat praksis i Oslo